

předmět smlouvy. Žalující společnost tedy nepozbyla nároku ze správy a jest v té příčině dovolání opřené o důvod § 503 č. 4 c. ř. s. opodstatněno.

Čís. 81.

Podnikatel veřejné místnosti, jenž návštěvím poukázal návštěvníky, by ukládal oděv ve zvláštní šatně, ručí jako schovatel za věci, jež návštěvníky nebo k jich příkazu za ně zřízenci místnosti byly, byť i v nepřítomnosti osoby, určené k dozoru na šatnu, tam uloženy.

(Rozh. ze dne 11. března 1919, Rv I 147/19.)

V kavárně, kde žalovaný je kavárníkem, jest šatna, oddělená od hlavní místnosti kavárny tím způsobem, že tvoří samostatný pokoj, nalézající se ve zvýšeném terainu, t. zv. galerii, zvýšené nad niveau kavárny o 3 stupně, z kteréžto galerie vedou do šatny dvěře, uzavírající se na kliku a opatřené zámkem. Do šatny té vede z místnosti kavárenské velké okno otevřené, sloužící pro hosty, kteří odložené šatstvo oknem tím garderobierce podávají. Nad oknem je nápis »Garderoba 6 h« a po obou stranách okna jsou tabulky s nápisem »za oděv v šatně neodložený se neručí«. Dvěře do šatny vedoucí bývaly většinou otevřené, poněvadž personál jimi často chodí dovnitř se šatstvem. V nepřítomnosti garderobierky neměli hosté kavárny volného přístupu do šatny a museli se obracet na číšníka nebo pikola, by jim šaty do šatny uložil. Než nějaký výslovný zákaz v kavárně o tom vydán nebyl a někteří známí stáli hosté někdy odpoledne i v nepřítomnosti garderobierky si šatstvo osobně do šatny ukládali. Šatna byla i odpoledne v činnosti, poněvadž tam garderobierka byla vždy i odpoledne, třebaže měla povinnost, býti přítomna teprve od 6. hodiny odpolední pro večerní koncert. Dne 26. ledna 1918 zavítal kol čtvrté hodiny odpolední do kavárny její častější návštěvník inženýr Rudolf Z. se žalobkyní a předal sklepníkovi S. svůj zimník jakož i kabát a kožešinový límec žalobkyně s tím, by věci ty uložil v šatně, položiv obyčejně poplatek za šatnu na její okno. Sklepník pověsil v šatně, kde garderobierka nebyla přítomna, věci na věšáky. Sklepník ukládal i jiným hostům týmtž způsobem věci do šatny, žalovaný o tom věděl a choval se k tomu nečinně. Z věci inženýrem Z. sklepníku předaných kabát a kožešinový límec žalobkyně v šatně se ztratily. — Žalobě o náhradu procesní soud prvního stádu (zemský soud v Praze) vyhověl, v podstatě z těchto důvodů: I kdyby bylo lze připustiti, že žalovaný svému personálu někdy zakazoval, by odpoledne od hostů šatstvo přijímali a do šatny dávali, dlužno ze zjištěného stavu věci usouditi, že zákazů těch důsledně neprováděl, takže v manipulaci odpolední šatny nastaly jisté nepravdivosti, jež nemohly by býti přičítány ke škodě návštěvníkům kavárny, kteří, vidouce zvláštní zařízenou šatnu a nápisy vedle ní, »že se za oděv v šatně neodložený neručí«, a vidouce, že personálem v kavárně odložený šat do šatny jest ukládán, taktéž personálu toho použili a poplatek za šatnu zapravovali v důvěře, že mají o bezpečnost svého šatstva postaráno. Nelze přece ještě nadto od hostů žádati, by i dále pátrali po tom, zda personál jest k tomu od žalovaného zmocněn a zda poplatek jimi zapravovaný jest skutečně jemu odváděn. Bylo spíše povin-

ností žalovaného, by v případě, že jeho rozkazů personálem nebylo dbáno, buď proti personálu rázně zákročil nebo vhodným způsobem v kavárně hosty výslovně na to upozornil (tabulkami, nápisy), že za nepřítomnosti garderobierky odpoledne za ztráty šatstva prostřednictvím obsluhujícího personálu do šatny uloženého neručí. To se však nestalo a proto jest žalovaný za případné škody personálem jeho způsobené zodpovědným (1315 obč. zák.). Poněvadž jest pak zjištěno, že žalobkyně svým plnomocníkem Rudolfem Z. svůj kabát a kožešinový límec prostřednictvím vrchního číšníka do šatny k uschování odevzdala a též poplatek uschovací jí zapraven byl, dlužno usouditi, že došlo mezi oběma stranami a to na straně žalovaného činy konkludentními (§ 863 obč. zák.) ke smlouvě schovací dle ustanovení §§ 957 až 964 obč. zák., a bylo tudíž žalovaného odsouditi. — O d v o l a c í s o u d (vrchní zemský soud v Praze) žalobu zamítl, vycházející z těchto úvah: Žalobkyni náleží důkaz, že žalovaný její kabát a kožešinový límec skutečně v uschování přijal a takto dle § 957 obč. zák. o těchto věcech s ní uzavřel smlouvu schovací. K tomu vyžaduje se dle §§ 861, 863 obč. zák., by srovnalá vůle obou stran o převzetí uvedených věcí v uschování žalovaného byla prohlášena, třeba jen konkludentními činy. Okolnostmi prvním soudem zjištěnými, že průvodčí žalobkyně inženýr Z. odevzdal odložený kabát a kožešinový límec žalobkyně číšníkovi S. s příkazem, by šatstvo dal do uschování v šatně, že číšník S. tyto věci do šatny k uschování uložil a tam na věšáky pověsil, jest ovšem opodstatněno zjištění, že žalobkyně prostřednictvím inženýra Z. jakožto svého zmocněnce projevila vůli, by tyto věci v šatně byly v uschování přijaty, a že k odevzdání jich použila číšníka S. jakožto posla. Naproti tomu není prokázáno, že žalovaný ony věci skutečně v uschování přijal. Že by to byl učinil osobně zvláštním prohlášením, ani žalobkyně netvrdí. Skutečnost, že v kavárně byla k uschování oděvu návštěvníků zřízena šatna a že do ní byly věci uloženy, stačila by dle § 970 odst. 2, první věty obč. zák., pouze v případech tam uvedených k založení závazku schovatelského. Z toho však, že v tomto výjimečném předpisu zvláště jest vytknuto, že za vnesené pokládají se věci, jež byly přineseny na místo k uložení určené, plyne právě, že v jiných případech takové uložení na místě k tomu určeném k založení poměru schovatelského nestačí. I když tedy v kavárně žalovaného byla zřízena šatna, nebyla pouhým uložení oděvu v šatně bez vědomí žalovaného neb osoby jím k obstarávání šatny určené, uzavřena smlouva schovací. Jest notorické, že k přijímání a vydávání věcí v šatně bývá podnikatelem vždy určena nějaká osoba, která jako zmocněnec podnikatelův smlouvy schovatelské pro podnikatele závazně uzavírá. Není-li tato osoba přítomna, nemůže host, který své věci do šatny uloží, platnou smlouvu schovací uzavřít, poněvadž tu není druhé smluvní strany, která by v plné moci podnikatelově nabídku hostovu na uzavření smlouvy po rozumu §§ 861 a 862 obč. zák. přijala. Ponechá-li tedy host věci své v šatně v nepřítomnosti garderobierky, činí to na své nebezpečí, nikoliv na základě smlouvy schovací. Totéž platí zde, kde číšník S. věci ponechal v šatně, jednáje k příkazu inženýra Z., tedy jako posel neb zmocněnec žalobkyně. Z toho, že žalovaný nezakazoval číšníkovi S., by odpoledne šatstvo od hostů přijímal a do šatny dával, a že to trpěl, nelze dle § 862 obč. zák. dovzdati, že tím číšníka S. k přijímání věcí v šatně zmocnil neb ohledně věcí do šatny ulo-

žených smlouvu dodatečně schválil; toto jednání žalovaného připouští i výklad ten, že žalovaný číšník S. ponechával na vůli, by sám věci hostů pod vlastní zodpovědností v šatně uložil. Vždyť jest zjištěno, že žalovaný říkával pikolům, by odpoledne šatstvo hostů do šatny nedávali, a že ani sklepníku S. nedal výslovného svolení k tomu, by šatstvo hostů do šatny dával. Z toho jde, že číšník S. nebyl žalovaným zmocněn, by věci hostů do šatny v zastoupení žalovaného do uschování přejímal. Hosté, zejména žalobkyně, nemohli takové zmocnění číšníka S. ani předpokládati, poněvadž jest obvyklé, že v šatně jen osoba k tomu ustanovená věci do uschování přijímá, číšník však, který má zaměstnání jiné, k uzavření smlouvy schovací za podnikatele povolán není. Když, jak zjištěno, žalovaným ustanovená garderobierka dne 26. ledna 1918 v šatně nebyla přítomna a když poplatky odpoledne v šatně placené žalovanému nebyly účtovány, nedošlo se strany žalovaného k uzavření smlouvy schovací a jest proto žaloba na náhradu bezdůvodna.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek první stolice.

Důvody:

Dovolacímu důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. nelze upřít oprávněnosti.

Odvolací soud prohlašuje sice, že žalobkyně prostřednictvím inženýra Z. projevila vůli, by věci, jichž náhradu nyní žalobou požaduje, byly žalovaným v uschování přijaty, jest však toho mínění, že není prokázáno, že by byl žalovaný ony věci skutečně v uschování přijal. S tímto názorem nelze souhlasiti. Rozsudek v odpor vzatý sám uznává, že srovnalá vůle stran o převzetí věcí v uschování žalovaným mohla býti projevěna též činy konkludentními (§ 863 obč. zák.). Soud dovolací má pak za to, že ke srovnalému projevu vůle stran ohledně uschování věcí, jež v šatně byly odevzdány, skutečně došlo. Žalovaný, upozorniv zvláštními nápisy po obou stranách okna do šatny vedoucího, že za oděv v šatně neodložený neručí, vyzval tím, poukazuje na možnost ztráty oděvu v šatně neuloženého, návštěvníky své kavárny, by oděv ukládali v šatně, a tím projevils zároveň vůli, věci návštěvníky do šatny uložené do uschování přijímati. Tím pak, že hosté, ať již osobně, či prostřednictvím číšníka jako posla, skutečně oděv v šatně uložili, došlo k uzavření platné smlouvy schovací ve smyslu § 957 a násl. obč. zák. Okolnost, že osoba ke přijímání šatstva a dohledu v šatně určená (garderobierka) v té době právě přítomna nebyla, jest nerozhodna. Neboť nelze pochybovati o tom, že může i v nepřítomnosti schovatele nebo jeho zástupce dojít k uzavření smlouvy schovací, když schovatel předem platně projevils vůli, že věc, jež u něho bude uložena, v uschování přejímá, a věc ona se pak na místě jím určeném skutečně uloží. Nepřítomnost garderobierky mohla by v daném případě jen tehdy padati na váhu, kdyby byl žalovaný v oněch vyhláškách aneb snad v jednotlivém případě zvláště hosty upozornil nebo upozorniti dal, že šatstvo přijímá v uschování jen v určitých hodinách nebo jen v době, kdy garderobierka jest přítomna. To však se nestalo, naopak bylo dle zjištění prvního soudu, jež v odvolacím řízení změny nedošlo, obvyklým, že hosté odpoledne šatstvo v šatně žalovaného dávali ukládati prostřednictvím vrchního číšníka, že žalovaný to trpěl a že garderobierka skutečně pravidelně odpoledne v šatně bývala přítomna, byť i k tomu dle ujednání se

žalovaným nebyla zvláště povinna, a byť i si poplatky za šatnu odpoledne pro sebe ponechávala. Žalovaný zřídil v kavárně své šatny a vyzvav hosty, by do ní šatstvo po dobu své návštěvy v kavárně ukládali, převzal povinnosti schovatele a ručí tudíž dle § 964 obč. zák. za škodu způsobenou hostům tím, že zanedbal náležitou péči o šatstvo v šatně uložené. Opo-
minutí této povinné péče dlužno zejména shledávati v tom, že žalovaný, ačkoliv hosté byli yyzváni — a to bez jakéhokoliv časového obmezení aneb nějaké další podmínky — by šatstvo v šatně ukládali, trpěl, ba snad přímo s garderobierkou vyjednal, by byla v šatně přítomna jen po dobu večerního koncertu. Žalovaný byl povinen na šatstvo v šatně uložené buď sám neb některou osobou jím ustanovenou dohlédati, a nebylo věci hostů, by zkoumali, která osoba jest právě pověřena dozorem v šatně a je-li tam právě v okamžiku odevzdání odčvu přítomna, když nebyli na to nikterak upozorněni, by šatstvo odevzdávali jen, je-li garderobierka v šatně osobně přítomna. Za to, jaký byl co do obsluhy v šatně stanoven pořádek, či lépe řečeno, jaký tam byl nepořádek — kdyžť číšníci odpoledne beze všeho hostům do šatny odčvu ukládali, nehledě k tomu, zda tam osoba k dohledu zřízená přítomna byla čili nic — jest žalovaný sám jako schovatel dle § 964 obč. zák. zodpověden. Dle toho, co bylo řečeno, spočívá rozsudek odvolacího soudu na právně mylném posouzení věci a bylo proto dovolání vyhověti a změnití v odpor vzatý rozsudek v tom směru, že se obnovuje stavu věci i právu úplně vyhovující rozsudek první stolice — na jehož správné důvody se v ostatním poukazuje.

Čís. 82.

Neplatnost manželství pro překážku dle § 58 obč. zák.

Ve sporu takovém není povinností žalované manželky, by dokázala, že jejímu manželu bylo včas sňatku její těhotenství s jiným známo, nýbrž jest na žalujícímu manželu, by, tvrdě, že jest tu překážka, činící jeho manželství neplatným, dokázal všechny zákonné náležitosti této.

Ve sporech o neplatnost manželství jest i stolice dovolací povinna, přezkoumávati ocenění průvodů soudem odvolacím, bylo-li tomuto ocenění v dovolání odporováno.

(Rozh. ze dne 11. března 1919, Rv II 80/19.)

Žalobě manžela, by jeho manželství se žalovanou bylo prohlášeno neplatným, poněvadž po sňatku shledal, že tato jest s jiným těhotna, a že žalovaná jest vinna touto neplatností, vyhověli oba nižší soudové (zemský a vrchní zemský soud v Brně). Na základě předchozího rozsudku, jímž bylo právoplatně uznáno, že dítě, které se narodilo žalované v 7. měsíci po svatbě, jest mimo manželství zrozeno, a zjištění, že žalobce před sňatkem se žalovanou neobcoval, nabyli přesvědčení, že dítě to musila žalovaná míti s jiným. Námitky obhájce svazku manželského, že žalovaný byl již před sňatkem na to upozorněn, že žalovaná není čista, a že pozbyl mimo to i práva odporovati platnosti manželství, poněvadž se žalovanou souložil i ještě v době, kdy věděl, že jest těhotna, odmítli; první proto, že různé pověsti, které se žalobci donesly o chování se jeho manželky před sňatkem, mohly sice u něho vzbuditi snad podezření o její